

191. IX. 12

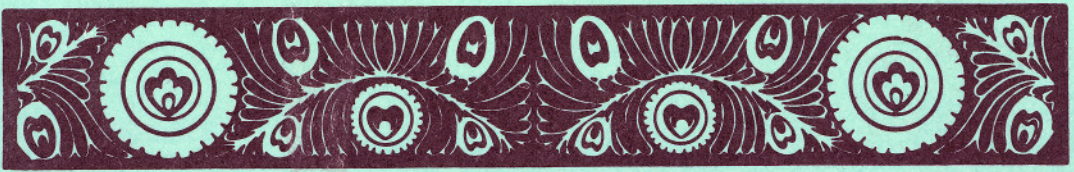

Nyelvünk
és
Kultúránk

80

Egy szálfá dőlt ki...

Folyóiratunk mostani száma gyászkeretben közli a felelős szerkesztő nevét. Igen: dr. Imre Samu akademikust, aki 1917. okt. 31-én született, néhány nappal 73. életévének betöltése után váratlanul elragadta közülünk a halál.

Szakadatlan és magas szintű munkában telt el élete, melynek tárgya, célja, középpontja a magyar nyelv, ennek kutatása, ismertetése, megőrzése volt.

Az Anyanyelvi Konferencia munkájában, irányításában, szervezésében a kezdetektől fogva jelentős részt vállalt, fenntartás nélkül szolgálva a magyar nyelv és kultúra megőrzésének, terjesztésének ügyét határainkon kívül. Elsősorban folyóiratunk szerkesztése által: Imre Samu 1970 óta gazdája a Nyelvünk és Kultúránk-nak, illetőleg az ezt megelőző Tájékoztatónak. Nagyrészt az ő érdeme, az ő emberi jó tulajdonságainak, szakmai és szervező képességeinek köszönhető, hogy lapunk valóban jó eszköze lehetett a kapcsolatteremtés, a tájékoztatás ügyének, segíthette az anyanyelv és kultúra, a magyarságtudat megőrzésének, ápolásának gyakorlati munkáját, s hogy a Nyelvünk és Kultúránk fontos tanújává, hiteles és nélkülözhetetlen dokumentumává lett életünknek, határainkon innen és túl.

Vállalta és végezte mindezt sikeres tudományos kutató és országos jelentőségű tudományszervező munkája mellett.

Tudományos munkájának, teljesítményeinek csak egy kis töredékét villantom fel most, emlékeztetőül.

Több mint fél évszázaddal ezelőtt jelent meg első publikációja, s azóta rendszeresen jelennek meg cikkei, tanulmányai, könyvei a magyar nyelvtudomány több területéről, elsősorban a magyar nyelvjárások kérdésköréből. Tanulmányainak, könyveinek tekintélyes részéhez szülőfaluja, Felsőőr adta az indítást és az alapot. Feldolgozta Felsőőr helyneveit. Mintaszerű tanulmányt adott közre a felsőöri földművelésről, gazdag szakosztárt is mellékelve munkájához. A felsőöri nyelvjárásról összefoglaló tanulmányt, könyvet is írt, amelyet a Felsőöri tájszótár követett.

Nyelvjárás-kutató tapasztalatai alapján természetes módon kapcsolódott be abba a sok évig tartó közösségi munkába, amelynek célja a ma-

gyar nyelvterület nyelvjárási térképeinek megalkotása volt. Imre Samu tevékeny részt vett az adatgyűjtő munkában, de egyik szerkesztője volt a gyűjtés eredményének, a hat kötetes nyelvi térképnek is. Ő adott továbbá áttekintést nyelvjárásainkról hatalmas összefoglaló, rendszerező munkájában, „A magyar nyelvjárások rendszere” című könyvében.

A nyelvtudomány egyéb területein is eredményesen tevékenykedett. Értékes nyelvtörténeti monográfiája például „A Szabács Viadala”.

Tudományszervező munkája, tudományos- közéleti szereplése is igen sokszínű és igen eredményes volt. Sok éven át intézte, gondozta az Akadémia egészének könyvkiadási ügyeit. S az Akadémia Nyelvtudományi Intézetének gondjai is az ő vállán voltak, ennek szétágazó munkája irányításában is vezető szerepe volt, mint tudományos titkárnak, majd igazgatónak, végül pedig ügyvezető igazgatónak.

Mindezek mellett mindig volt ideje, ereje, lelkesedése az Anyanyelvi Konferencia ügyeinek, a Nyelvünk és Kultúránk szerkesztési munkáinak végzésére. Igen, vállalta és vezette ezt, mert erre predestinálta egész élete: ezt a kisebbségi lét iránti érzékenységet oltotta bele szűkebb hazája, szülőföldje, a burgenlandi Felsőőr, erre készítette fel lélekben a nemes, patrióta hagyományokat ápoló pápai református kollégium, ennek jó végzésére látta el útravalóval a debreceni egyetem, erre adott életre szóló elkötelezettséget első munkahelye, az Erdélyi Tudományos Intézet Kolozsváron. És olyan emberek példája, barátsága, mint Csűry Bálint és Szabó T. Attila.

Megrendülten búcsúzunk Tőle, hiányát még sokáig érezzük, emlékét, amíg élünk, megőrizzük.

Lőrincze Lajos